

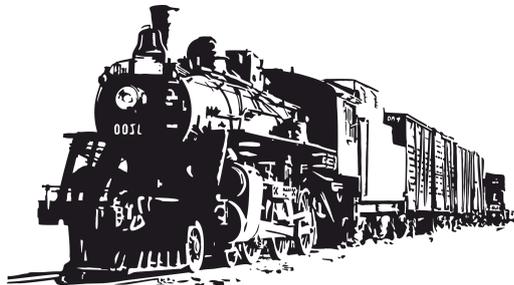
“

BELGESEL FİLM / KİTAP

VATANIM GURBET OLDU

GÖÇ KİMLİK VE AİDİYET

”

GÖÇÜN 65 YILI

→ AİLE PENCERESİNDEN BAKINCA “GÖÇ, KİMLİK VE AİDİYET”

VATANIM GURBET OLDU

Yıllar önce Erciyes’te, Tekir Yaylasında bir röportajda yaşlı bir teyzemizin kurduğu bir cümle, yapılacak çalışmanın ne anlama geldiğini tek başına özetleyebilecek kadar manidar. Neresi vatan, neresi gurbet sorusuna yurtdışında yarım asrı devirmiş teyze şu cevabı vermişti; „Almanya’ya gidiyoruz Türkiye’yi özlüyoruz, memlekete geliyoruz, orada yaşanmış 50 yıl, arkadaşlar, çocuklar, torunlar, anılar var, Almanya’yı özlüyoruz. Artık ben de bilmiyorum, neresi vatan neresi gurbet“

„Gurbetçi“ koymuş Anadolu, Sirkeci’den kalkan trenlerin yolcularının adını. Gittikleri yerlerin „gurbet“ ve oradaki varlıklarının „geçici“ olduğunu unutmasınlar diye. Şairin Sirkeçiden tren gider, bir yaldızlı Kur’an gider, diye tarif ettiği yolculuğun üzerinden 65 yıl geçti. Misafir işçi, göçmen, geçici işçi dedi bir taraf, gurbetçi-almancı dedi diğer taraf. Adını bile koyamadığımız yurtdışı yerleşik Türk varlığı bugün onlarca ülkede milyonlarca nüfusuyla devasa bir yapıya dönüştü. Ne gidenler dönebildi, ne bu gidişin adı konabildi. Gidenler, ne gittikleri yerin yerlisi olabildi, ne ana vatanın yerlisi kalabildiler. Onlar bu dünyanın yabancısı artık. Peki ya yetişen kuşaklar? Onlar da büyükleri gibi „iki arada“ mı kalacaklar, yoksa birileri çıkıp adını koyabilecek mi bu sürecin? En önemlisi, yurtdışında yaşayan Türkler, diaspora olabilecekler mi?

Herkesin sustuğu bir konuyu konuşmaya, daha doğrusu herkesi konuşmaya davet etmeye karar verdik. Kimlik ve aidiyete dair, herkes konuşsun ve adı konulsun artık diye yola çıktık. Bakalım bir cevabını bulabilecek miyiz, „Neresi vatan, neresi gurbet“ sorusunun...

ÖNSÖZ

Türk işgücü göçü anlaşmasının imzalanmasının üzerinden 65 yıl geçti. Bir zamanlar „misafir işçi“, „gurbetçi“ olarak anılan yurtdışı yerleşik Türk varlığı artık „diaspora“ olma yolunda ilerliyor. Tarihi göçlerle dolu bir milletin ilk defa tecrübe edeceği, öngörülmesi zor bir süreç bu. Nasıl ilerleyecek, nerelere evrilecek, nasıl gelişecek ve en önemlisi de hangi unsurlar bu süreçte belirleyici olacak?

„Kimlik ve aidiyet“ konusu herkesin üzerinde ittifak ettiği „en önemli konu“. Ancak aynı şekilde kimsenin konuşmak istemediği ya da konuşacak bir şey bulamadığı zor bir başlık. Zira bu konuda söz sahibi olan sadece süreci yaşayanlar. Onlar 65 yıllık göç tarihinde olduğu gibi bugün de susmayı tercih ediyor. Bu suskunluk aslında kimsenin taşın altına elini koymaya cesaret edememesinden de kaynaklanıyor.

„Vatanım gurbet oldu“ belgesel serisi işte bu suskunluğu ve altında yatan gerçekleri ortaya koymak, sözün sahiplerinin konuşmasını sağlamak ve bundan sonra yapılacak çalışmalara bir „zemin“ oluşturmak için hazırlanıyor. Bu aynı zamanda 65 yıllık bir suskunluğun dışavurumu, konuşması gerekenlere cesaret verecek bir adım ve yarınların inşası için hazırlanacak yol haritasının taslak çalışması niteliği taşıyacak.

YAPIM KÜNYESİ

VATANIM GURBET OLDU

01

TÜRÜ

- BELGESEL FİLM

02

BÖLÜM SÜRESİ

- 90 DK.

03

BÖLÜM SAYISI

- 1 BÖLÜM

04

ADI / MOTTOSU

- VATANIM GURBET OLDU
AİLE PERSPEKTİFİNDEN "GÖÇ, KİMLİK VE AİDİYET"

05

YAPIM

- AVRUPA ZONGULDAKLILAR DERNEĞİ

06

YAPIMCI

- MEHMET KARAKULAK

07

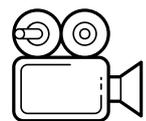
YÖNETMEN

- ADİL DÖNMEZ

08

İLK YAYIN TARİHİ

- 31 EKİM 2025

→ VATANIM GURBET OLDU

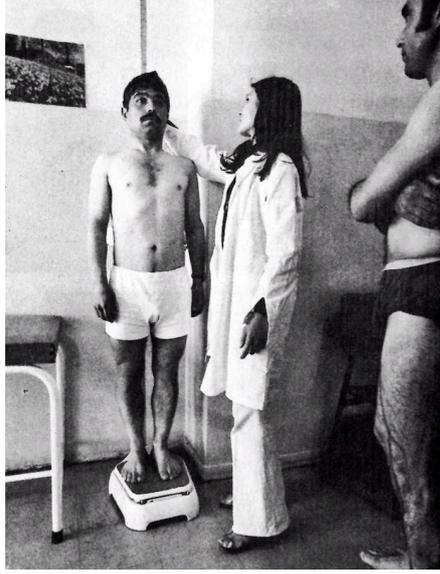
NASIL BİR BELGESEL

Modern, etkileyici, sürükleyici bir hikaye...

Belgesel film ve prestij eser araştırma kitabı için toplam 100 aile ile röportajlar yapılacak. Bu aileler; Almanya'ya ilk gelenlerden birinci kuşak, onların Türkiye'de doğmuş çocukları olan 2. Kuşak, Almanya'da doğup büyümüş 3. Kuşak ve yine burada doğmuş burada eğitim alan 4. Kuşak üyelerini içinde barındıran ailelerden seçilecek. Seçilen ailelerde çocuklar da hem yaş grubu olarak hem de cinsiyet olarak farklı nitelikler taşıyacak. Bu çalışma aynı zamanda alanında yapılmış en kapsamlı araştırma niteliği de taşıyacak.

Belgeselin adını oluşturan 'Vatanım Gurbet Oldu, ifadesi aynı anda iki farklı anlama geliyor. Birinci anlamı, „Anavatanım bana gurbet oldu“, diğer anlamı ise „Gurbet benim yeni Vatanım oldu“ Aslında bizim yurtdışı yerleşik varlığımızı özetleyen bu ifade, kimlik ve aidiyetin, aile çerçevesinde sorgulanmasını da içeriyor. Belgesel bir sorunun peşine düşüyor, „Biz kimiz ve nereye aitiz“.

Köklerinden kopmadan, ikinci vatanda kaybolmadan, varlığını sürdürmeye çalışan insanlarımız, aradan geçen yarım asrı aşan süre boyunca hem memleketlerinin ve yakınlarının yaşamından uzak kaldı hem de göç ettikleri coğrafyalarda yeni ve uzun bir yaşamışlığa sahip oldu. İnsanın benliği ve varlığı üzerinde çok önemli bir yeri olan „anılar“ söz konusu olduğunda özellikle ikinci kuşak ve sonrası yetişenlerde ikinci vatan olarak nitelendirdikleri yaşadıkları ülkeler ağır basıyor. Her ne kadar kuşaklar arasında farklılıklar oluşsa da, zihinsel kodlarda hangisinin daha belirgin ve belirleyici olduğunu/olacağını ise normal zamanlar değil „zor zamanlar“ ortaya çıkaracaktır.

Entegrasyon ve asimilasyon gibi kavramsal kargaşalara dalmadan, Almanya'da yabancı, Türkiye'de Almancı klişesine sığınmadan fiili durumun sorulara vereceği gerçek cevapların peşine düşüyoruz. Farklı dönemlerde işgücü göçünün bir parçası olmuş insanlarımız ve farklı kuşaklardan temsilcilerin karşılıklı kendini ifade edeceği bir araştırma belgesel çalışması bu. Aynı zamanda bir „kitap“ olarak da yayınlanacak olan bu araştırma, bundan sonra devami niteliğinde yapılacak çalışmalara da kaynak olacaktır.

İnsan hikayelerinden yola çıkacak ve yine bu hikayelerin izin sürerek konuyu araştırarak Belgesel film, sorulması gereken asıl soruyu, gerçek muhataplarına soracak ve cevaplar üzerinden tezler ortaya koyacak. Belgesel aynı zamanda, 65.yıl Paneline de içerik katkısı sağlayacak. Mümkün olduğunca farklı coğrafyalardan farklı koşullara sahip nitelikleri farklı örneklerle çalışacak olan Belgesel ekibi, bilimsel bir araştırma titizliği ile hazırlanacak.

Ünlü Avrupalı Türklerle, kendi hayat hikayeleri ekseninde, „Aile, kimlik ve aidiyet“ eksenli doğal mekanlarında röportajlar yapılacak. Bu isimler, kimlik ve aidiyet noktasında farklı profiller çizen isimlerden seçilerek değişik bakış açıları ortaya konulacak. Örneğin futbol hayatında Alman milli takımını tercih eden ve Türkiye'de siyasete atılan Mesut Özil ile eşi Amine Gülşe, Futbol hayatında Türk Milli Takımını tercih eden daha sonra Dortmund'un antrenörlüğünü de üstlenen Nuri Şahin ve ailesinin görüşleri eşleştirilecek. Siyasette ise Alman parlamentosunda görev yapan bir Türk kökenli Milletvekili ile Türkiye'de siyaset yapan Zafer Sırakaya'nın görüşleri karşılıklı yer alacak. Almanya doğumlu bir diplomat olan Göhhan Turan (Berlin Büyükelçisi), Almanya doğumlu oyuncu Meryem Uzerli, Cartel Müzik grubundan üye isimler, Ünlü Avrupalı Türk influencerlar... Bu isimlerle hem doğup büyüdükleri topraklar hem de Anavatan ile ilgili çarpıcı söyleşiler yapılacak, belgesel içine bunlar serpiştirilecek, karşılaştırılacak, sonuçlar değerlendirilecek.

→ VATANIM GURBET OLDU

Anlatım dili ve akış

Anlaşılır, akıcı ve akılda kalıcı...

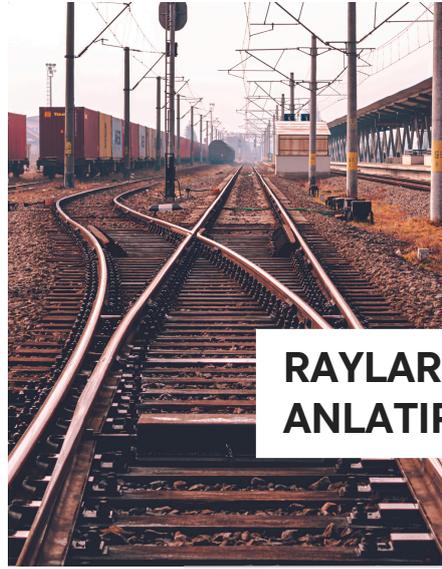
BERLİN DUVARI VE GÖÇMEN AİLE

Belgesel, akış olarak baştan sona bir bütünlük arzeden, kendi hikayesi olan, izleyenin dimağında güzel bir tad bırakan, dinamik, merak uyandırıcı, izleyeni sıkmayan bir dile ve akışa sahip olacak.

MADENCİ EKİPMANLARI

Belgesel Türkçe olarak hazırlanacak ve Almanca altyazılı versiyonu da seçenek olarak sunulacak. Bu çalışma, birilerini yargılamak, bir şeyleri ispatlamak, bir iddia ortaya koymak ya da mevcut iddiaları çürütmek/desteklemek amacı taşımayacak. Aksine tarafsız, şeffaf, doğal ve sade bir akış ve dile sahip olacak.

RAYLAR GÖÇÜ ANLATIR

Belgesel film, akademik bir dile değil seyircinin ilgisini çekecek, merak uyandırıcı, devamlılığı olan ve raporların daha çok mesajlar verdiği bir anlatım diline sahip olacak. Belgeselin kitap versiyonu olan prestij eser ise daha akademik bir dile ve anlatıma sahip olacak. Belgesel, farklı kuşakların kolayca anlayabileceği, kendinden bir şeyler bulabileceği bir anlatım diline sahip olacak.

Röportajlar çok kısa kesitler halinde kullanılacak. Benzer anlatımlar, birbirini tamamlayan ifadeler, farklı yaş-gelir-kuşak temsilcilerinin düşünceleri kurgusal bir bütünlük arz edecek. İzleyiciyi yormamak için ara görüntüler, destek metinlerinin seslendirilmesi, doğal (ortam) sesler ve özgün müziklerle desteklenecek. Bazen bir bakış, bazen bir yüz ifadesi, bazen suskunluk bazen küçük bir tebessüm ya da hüzün, akışı destekleyecek.

Ana hikaye günümüzde geçecek ancak göç tarihine de göndermeler yapacak. Aynı zamanda geçmiş ve bugün üzerinden geleceğe bakış perspektifi de sunulacak. Belgesel içinde zaman zaman drama canlandırmalara da yer verilecek. Bunlar doğal karakterlerle ve doğal ortamlarında gerçekleştirilecek.

Bölüm başlıkları

Belgesel ve kitap için 10 alt başlıkta kapsamlı bir araştırma çalışması yürütülecek. Bu araştırma-röportajlardan elde edilen en çarpıcı veriler, içerikler ve doneler ön plana çıkarılacak. Filmin ana eksenini „Aile“ perspektifinden konuyu ele alacak ve kuşaklar arası farklılıkları belirgin biçimde ortaya koymaya çalışacak.

KİMLİK VE AİDİYETE DAİR

01

• AİLE

AİLE PERSPEKTİFİNDEN “GÖÇ, KİMLİK VE AİDİYET”

02

• SİYASET

KİMLİK VE AİDİYETE SİYASETİN ETKİSİ. (TÜRKİYE VE ALMANYA EKSENLİ BAKIŞ)

03

• DİL VE EĞİTİM

ANA DİL TÜRKÇE ÖĞRENİMİ VE EĞİTİMİN KİMLİK VE AİDİYETE ETKİSİ

04

• İNANÇ

GÖÇMENLERİN DİNİ İNANÇLARININ VE YAŞATMA ÇABALARININ KİMLİK VE AİDİYETE ETKİSİ.

05

• KÜLTÜREL KİMLİK

KÜLTÜREL KİMLİĞİN, GELENEK VE GÖRENEKLERİN, BUNLARI YAŞATMA AZMİNİN KİMLİK VE AİDİYETE ETKİSİ. KUŞAKLAR ARASINDA OLUŞAN FARKLILIKLAR...

Bölüm başlıkları

KİMLİK VE AİDİYETE DAİR

06

• SPOR

BAŞTA FUTBOL OLMAK ÜZERE SPORUN, SPORDA ELDE EDİLEN BAŞARILARIN KİMLİK VE AİDİYETİN ŞEKİLLENMESİNE OLAN ETKİSİ. KULÜP/SPORCU FANI OLMA VE TARAFTARLIK EKSENİNDE KİMLİK VE AİDİYETE BAKIŞ.

07

• EKONOMİ

PARANIN, TİCARETİN VE GENEL OLARAK EKONOMİNİN KİMLİK VE AİDİYETE ETKİSİ. KENDİSİ EKONOMİK BİR OLGU OLAN GÖÇÜN EKONOMİK BOYUTU, TARİHSEL DEĞİŞİMİ, GELDİĞİ NOKTA.

08

• SİVİL İNİSİYATİF

YURTDIŞINDA KURULAN TÜRK SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ VE FAALİYETLERİNİN KİMLİK VE AİDİYET ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.

09

• DİJİTALLEŞME MEDYA VE İLETİŞİM

GELİŞEN İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN, SOSYAL MEDYANIN VE GELENEKSEL MEDYANIN KİMLİK VE AİDİYETE ETKİLERİ.

10

• TÜRKİYE

TÜRKİYE'NİN, GÖÇMENLERİN DÜNYASINDA TEMSİL ETTİĞİ YERİN, İZLEDİĞİ POLİTİKALARIN YURTDIŞI TÜRKLERİN KİMLİK VE AİDİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.

VATANIM GURBET OLDU

belgesel takvimi

2025

öngösterim

31 Ekim

Cuma

Gelsenkirchen

ilk gösterim

(GALA)

12 Aralık

Cuma

Ankara

01

Ağustos

hazırlıklar

Kurumsal işbirliği görüşmeleri
Röportaj yapılacak isimlerin belirlenmesi,
Konu akışı ve senaryo yazımı,
Sponsorluklar
Teknik hazırlıklar
Çekim planlaması
Türkiye görüşmeleri
Arşiv taramaları ve gerekli materyallerin toplanması

02

Eylül

çekimler

Almanya ilk çekimler
Türkiye tüm çekimleri
Almanya'da kalan çekimlerin tamamlanması.

Çekimlerin deşifrelerinin yapılması ve kitap hazırlıklarının başlaması.

03

Ekim

post prodüksiyon

İstanbul'da ana kurgu,
müzik, seslendirme ve miksaj
Color correction
Revizyonlar

Kitap yazımının ve grafik tasarımının tamamlanması,
prova baskının yapılması,
yayınevi anlaşması ve baskıya girilmesi.

Aile 01

Yurtdışında bir çift evlenecekse, düğün evinin üzerine büyük boyutlarda bir Türk bayrağı asılır. Hatta düğün alayında devasa boyutlarda bir Türk bayrağı gençler tarafından taşınır. Bu aslında, bir yuva kurulurken, bir ailenin temeli atılırken verilen çok anlamlı bir mesajdır. Bu mesaj, kimlik ve aidiyete dair tartışmalara da neredeyse nokta koyacak kadar değerlidir.

Belgeselin ana perspektifini „Aile“ kavramı oluşturacak. Yurtdışında göçmen bir Türk ailesi olarak yaşayan insanlarımız, kendi dünyalarında kimlik ve aidiyetlerini nasıl yaşıyorlar? Aile üyelerinde kuşaklar arası farklılıklar kimlik ve aidiyete bakışı nasıl değiştiriyor? Aynı ayrı fertler olarak aile üyeleri ve bir bütün olarak aile kendisini nasıl tanımlıyor, nereye ait hissediyor, dışarıdan bakıldığında nerede-nasıl konumlanıyor?

2025 yılı Türkiye’de „Aile Yılı“ ilan edildi. Şüphesiz toplumsal yaşam için aile çok önemli. Özellikle modern toplumlarda içi boşaltılan bu kavram, yurtdışı yerleşik Türk toplumunda ne durumda? Göç tarihi boyunca yaşanan değişim ve dönüşümden aileler nasıl etkilendi?

Almanya’ya ilk gelenler yetişkin işçilerdi. Onların çoğu, çocuklarını Türkiye’de bıraktılar. Daha sonra eşini getirenler, burada çocuk sahibi olanlar da çoğunlukla çocuklarını Türkiye’ye gönderdi. Göçün ilk yıllarında bu süreç, kayıp bir nesli de ortaya çıkardı. Birbirinden kopan aile bireylerinin bir çoğu bir daha tam anlamıyla bir „aile“ olamadı.

Türkiye gibi aile bağlarının çok güçlü olduğu bir coğrafyadan gelip Almanya başta olmak üzere merkezi Avrupa’da, yeni bir kültürle tanışan insanlarımız yaşadıkları coğrafyaların kültürel kimliğinden ve aile yapılarından nasıl etkilendiler. Bu etkileşim daha ilk yıllardan itibaren „kimlik ve aidiyet“ konusuna nasıl yansdı?

Kimlik ve Aidiyet konusunda „aile“ söz konusu olduğunda „evlilikler“ konunun odağında yer alıyor. Türkiye’den yapılan evlilikler, ithal gelin ve ithal damat olarak tanımlanan aile birleşimi ile ikinci vatana gelenlerin durumu, bu şekilde yapılan evlilikler, akraba evlilikleri, boşanmalar, Türkiye’ye dönenler, çocukların velayeti, farklı memleketler ve bir çok alt başlık aslında bu konuyu daha geniş bir perspektife oturtuyor.

Aile söz konusu olunca yurtdışı yerleşik Türklerde bir de „yabancılarla“ yapılan evlilikler konusu var. Aslında yabancı olan evlenen kişi değil. Sonuçta biz buraların yabancısıyız, ya da kim yabancı kim yerli? Diğer toplumdaki bireylerle yapılan evlilikler kimlik ve aidiyeti nasıl etkiliyor? Evlilikte eş tercihini ne belirliyor? Türkiye’den yapılan evlilikler artıyor mu azalıyor mu? Tüm bu sorular, gerçek muhataplarına yöneltilecek ve alınacak cevaplar değerlendirilerek kimlik ve aidiyete dair bir veri ortaya konulmaya çalışılacak. Yabancılarla evli ünlü Türkler neler yaşadılar, neler yaşıyor, farklı kuşaklarda bu tercihler nasıl etkiler ortaya koyuyor? Bir Türk göçmen Türk olmayan biriyle evlendiğinde, ortak payda ne oluyor? Uzlaşma nasıl sağlanıyor? Bu aileler kendisini nasıl tanımlıyor?

Gurbette Türk Ailesini mercek altına alacak olan belgesel, „kimlik ve aidiyete“ aile perspektifinden bakacak ve hanelerimizde „Türkiye ve Türk kimliği“ ile içinde yaşadığımız ülkelerin kimliğinin nasıl konumlandığını ortaya çıkarmaya çalışacak.

Kimlik ve Aidiyete „aile“ penceresinden baktığımızda, kuşaklar arası farklılıklar, dil ve iletişim, eğitim, iş dünyası, ekonomik durum, kültürel kimlik, siyasi tercihler, müzik tercihleri, giyim -kuşam gibi bir çok alt başlık da kendiliğinden ortaya çıkmış olacak.

Kimlik ve Aidiyet konusuna „Aile“ perspektifinden bakarken, ünlü ailelerden sıradan ailelere, gelir düzeyi yüksek ailelerden orta gelir grubuna, işçi ailesinden işveren ailesine, spor ve sanat dünyasından siyaset dünyasına kadar geniş bir çeşitlilik oluşturulacak.

Siyaset 02

2008 yılında Kölnarena’da yapılan „Büyük buluşma“ etkinliği, göçün kırılma anlarından biri oldu. Bu pek bilinen veya üzerinde durulan bir konu değil. Halbuki dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’ın „Asimilasyon bir insanlık suçudur“ ifadesi ve bunun etrafında kopan fırtına, sonraki yıllarda Almanya’nın göçmen politikalarında belirleyici oldu. Bu toplantı, konunun her üç muhatap cephesinde de Türk göçmenlerin kimlik ve aidiyetine dair bir değişim ve dönüşüm sürecini de başlattı. Zira Recep Tayyip Erdoğan’ın burada yaptığı konuşma aynı zamanda Türkiye’nin yurtdışı Türklerle ilgili izlediği ve izleyeceği politikayı da ortaya koyuyordu. Türkiye, yurtdışındaki Türk varlığına sahip çıkacak, destekleyecek ancak onların yaşadıkları ülkelerin bir parçası olmasına dönük çalışmalar yürütecekti.

Türkiye cephesinden bakıldığında, 1960 askeri darbesinin ardından kurulan geçici hükümetin ilk seçimlere sadece günler kala imzaladığı bir anlaşmayla „resmen“ başlayan Türk işgücü göçü, sonraki dönemlerde yaşanan darbeler, siyasi karmaşalar ve ideolojik kampaşmalardan çok fazla etkilendi. Hem göçmenlerin ulusötesi hareketliliğine hem de yaşadığımız ülkelerdeki sivil örgütlenmelere etki eden bu durum göçün ideolojik yapılaşmasına da temel oluşturdu. Türkiye güçlü olduğunda yurtdışı Türkler de güçlü oldu, Türkiye hem içte hem dışta güçlendiğinde göçmen Türkler de güç kazandı.

İçinde yaşadığımız ülkeler açısından bakıldığında ise iç politika her zaman çok daha etkili ve belirleyici oldu. İzlenen göçmen politikaları, zaman zaman yükselen yabancı düşmanlığı, islamofobi maskeli islam düşmanlıkları, zaman zaman yükselen baskılar ve iktidarlara değişen göç politikaları Türk göçmenlerin yaşamını olduğu kadar düşünce dünyasını da derinden etkiledi.

Türkiye ile yaşadığımız ülkelerin uluslararası ilişkileri, yaşanan savaşlar, bu savaşların ve ekonomik sıkıntılarının yol açtığı düzensiz göçler, mülteciler, iltica politikaları, Avrupa Birliği’nin genişleme süreci belirleyici olan diğer unsurlar.

Tüm bunlar ekseninde madalyonun diğer yüzünde „siyasi katılım“ boyutu da ayrı bir önem taşıyor. Almanya’da kurulan Türk partileri, seçimlere katılan Türk kökenli adaylar, bunların ideolojik kimlikleri, Türkiye ile olan bağları, yaklaşımları, yaşadığımız ülkelerde faaliyet gösteren aşırı sağcı/ırkçı partilerin söylemleri, Kimlik ve Aidiyet kavramlarına etki eden en önemli “değişken”, unsurlar olarak varlığını sürdürüyor.

Oturum izinleri, vatandaşlık geçişleri, oy kullanma hakkı, seçim dönemlerinde siyasetin dili ve siyasilerin tutumları aslında kimlik ve aidiyetin şekillenmesinde en önemli belirleyici unsur olarak giderek daha önemli bir yer tutuyor. Merkezi Avrupa’da artan milliyetçilik ve politik yaklaşımını bu çerçeveye oturtan partilerin yükselen trendi de olumsuz yönde hem bugünü hem yakın geleceği etkileyecek durumda.

Belgesel projesi hem 65 yıllık göç tarihinde hem bugün hem de yakın gelecekte, Siyaset kurumunun „kimlik ve aidiyet“ üzerinde nasıl etkileri olduğunu ve ne kadar belirleyici olduğunu, her iki taraftan siyasilerin hem de seçmenlerin görüşleriyle ortaya koymaya çalışacak. Bu çalışmada Türkiye’de siyaset yapan göçmen kökenli isimler ve başta Almanya ve Avrupa Birliği olmak üzere yaşadığımız ülkelerde siyaset yapan Türk kökenli göçmenlerin görüşleri karşılıklı sunulacak ortaya konulmaya çalışılacak.

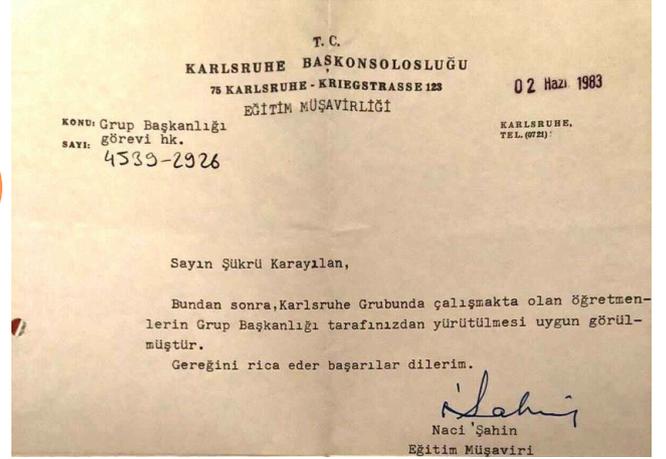
Göçü ve yaşanan süreci en fazla etkileyen şüphesiz „siyaset“ oldu. Hem Türkiye’nin hem de içinde yaşadığımız ülkelerin siyasi atmosferleri, Türk göçmenler üzerinde belirleyici ve etkileyeci oldu. Göç tarihi aynı zamanda hem yaşadığımız ülkelerin hem Türkiye’nin 65 yıllık tarihine de ışık tutabilecek bir çalışma başlığı.

Dil ve eğitim

03

„Sen kimsin ve nereye aitsin” sorusuna verilecek cevabın dili ya da konuşan kişinin kendini en kolay ifade edebildiği dil seçeneği aslında kendi başına bir cevap niteliği de taşıyor. Yurtdışı Türklerin içinde yaşadıkları ülkelerin ana dillerinin telaffuz biçiminin de etkilediği özgün „şivesi” ortaya „gurbetçi Türkçesi” diye bir kavram çıkardı. Ortada bir gerçek var ki, yurtdışında yetişen kuşakların Türkçe bilgileri ve kendini ifade biçimleri sıfırdan yüze kadar yelpazenin tümünü kullanan bir çeşitliliğe sahip. Kimi tek kelime Türkçe bilmiyor, kimi Türkiye’de doğup büyümüş gibi Türkçe konuşuyor. İşin bir başka boyutu da yaşadığımız ülkelerin diline yerleştirdiğimiz ve sayıları her geçen gün artan Türkçe kelimelerin varlığı.

Belgeselin mikrofonunu yönelteceği ana alanlardan biri de Dil ve Eğitim konusu olacak. Kimlik ve Aidiyetin en belirgin unsurlarından olan dil ve eğitim konusunda hem 65 yıllık göç tarihine hem de günümüzdeki mevcut durum merceğe altına alınacak.

Yurtdışında göçmen bir toplumun ferdi olarak dünyaya gelen çocuklarımız Ana dil Türkçe’ye ne kadar vakıf? Dil öğrenmeyi etkileyen unsurlar neler? Ana dili öğrenmenin önemi ve bunun bilimsel karşılığı nedir? Farklı kuşaklarda ve farklı yaş gruplarında Türkçe konuşabilme kabiliyeti nasıl farklılıklar ortaya koyuyor? Türkiye ve yurtdışı evlilikler çocukların dil öğrenimini nasıl etkiliyor? Türk televizyonları, çizgi filmler, diziler Türkçe konusunda çocuklarımıza neler veriyor?

Dil ve Eğitim konu başlığının bir ayağını anaokulundan başlayarak eğitim kurumları oluştursa da diğer ayağını Aile içi iletişim ve camilerde verilen Türkçe dini eğitim oluşturuyor. Kentsel aidiyet, farklı bölgelerin farklı şivesi, konuşma ve kendini ifade etme biçimleri Türk göçmenlere ve özellikle çocuklara nasıl yansıyor? Tüm bu soruların cevaplarını Kimlik ve Aidiyet kavramlarına dil ve eğitimin etkisi üzerinden cevaplar arayacağız.

Dil ve eğitim başlığının ana konularından birini de „yayıncılık” oluşturuyor. Yurtdışında yaşayan aynı zamanda kitap yazan, araştırma yapan, bir üniversitede hocalık yapan, bir fabrikada işçi olan ama aynı zamanda şiir yazan, şiir kitapları yayınlayan, Türkçe ve Türk kimliğine hizmet eden çok sayıda insanımız var. Elbette onların ve ortaya koydukları eserlerin de „kimlik ve aidiyet” konusunda söyleyecek sözleri var. Belgesel çalışmamız onları da araştırmasına dahil edecek.

İnanç 04

Kimlik ve aidiyete dair sorulara verilen en güzel cevaplardan biri de yurtdışındaki Camilere verilen isimlerde gizlidir. Bir araştırma yapıldığında Yurtdışındaki Camilere verilen isimlerin yarısından çok fazlasının Osmanlı Padişahları ya da Türk tarihiyle ilgili isimler olduğu görülecektir. Tren vagonlarında kurulan mescitlerden, Köln katedralinde kılınan bayram namazından bu yana, aradan geçen 65 yılda, kimlik ve aidiyete dair verilen en güçlü mesajdır. Bu „Biz kim olduğumuz da kökümüzü de ait olduğumuz yeri de biliyoruz“ mesajıdır. Yolu bu mabedlerden geçen kuşaklar da, cumalarda, bayramlarda ya da vakit namazlarında bu mescidlere gelenler de bu mesajı alır, gelecek kuşaklara taşır ve yaşatır.

Türk iş gücünün kaynak ülkesi Türkiye, farklı din ve inanç gruplarından insanların yaşadığı bir coğrafya. Çoğunluk Müslüman olsa da tüm bu inanç zenginliği, yurtdışına yapılan işçi göçünde de kendisini gösteriyor. Kimlik ve aidiyet söz konusu olduğunda hangi inanca mensup olursa olsun, Anadolu ve beslenen kökler belirleyici oluyor. Hatta Müslüman olmayan Türkiye kökenli göçmenlerde kültürel aidiyet ana vatana dönük olarak zaman zaman çok daha belirleyici ve etkili olabilir. Yabancı topraklarda yabancı bir kültür içinde, azınlık bir göçmen toplum olarak bir „yabancı“ konumunda bulunmak, kültürel kimliğe daha sıkı sarılmayı da beraberinde getiriyor. Hem Sünni-Alevi müslümanlar hem Süryani ve diğer Hristiyan inanca mensup olanlar Türkiye'deki gelenek-görenek ve inançlarını ikinci vatanda yaşatmaya çalışıyor.

Kimlik ve Aidiyetin taşıyıcı unsurlarından biri şüphesiz „inanç“. Yurtdışı Türkler söz konusu olduğunda bu başlık çok daha belirleyici bir nitelik taşıyor. Zira yurtdışında yapılan binlerce cami, insanlarımızın, zor zamanlarda sığınacağı bir liman, tutunacağı bir dal, başı sıkıştığında çalabileceği bir kapı işlevi görüyor.

Haftasonları camiye giden Türk çocukları burada Türkçelerini geliştirme imkanı da buluyor. Hatta diğer bir çok azınlık göçmen toplumun çocukları da buralarda dini eğitim görürken Türkçe öğreniyor. Bazıları düğünlerini camide yapıyor, sünnet şöenleri düzenleniyor, kermeslerde Türk kültürü yaşatılıyor, cenazeler camilerden kaldırılıyor, hasta ziyaretleri yapılıyor, mezarlıklar ziyaret ediliyor, ihtida merasimleri düzenleniyor, okullardan öğrenci grupları camileri ziyaret ediyor ve kısacası „inanç“ konusu yurtdışı Türk göçmen toplumunu bir arada tutan en önemli harç niteliği taşıyor. Bu da Camileri, cemevlerini ve diğer dini yapıları kimlik ve aidiyet söz konusu olduğunda köklerden yana beslenmenin ana unsuru haline getiriyor.

Kimlik ve Aidiyete dair net veri olarak ortaya konulabilecek argümanlardan biri de „Cenazeler“. Cenaze nakil kuruluşları üzerinden her yıl 10.000'den fazla cenaze Türkiye'ye götürülüp defnediliyor. Yaşadığımız ülkelerde defnedilenler bu sayının neredeyse onda birini oluşturuyor. Ancak bir başka gerçek daha var. Yaşadığımız ülkelerde defnedilmek istenenlerin sayısı her geçen yıl artıyor. Almanya başta olmak üzere yurtdışındaki yabancı mezarlıklarında yatan Türk göçmenlerin sayısı ve kapladığı alan her geçen yıl artıyor.

Kimlik ve Aidiyet konusuna „inanç“ açısından baktığımızda her ne kadar „İslam“ başlığından dolayı ibre Türkiye'den yana görünse de, özellikle son çeyrek asırda ısrarla üzerinde durulan ve içinde yaşadığımız ülkelerin idari politikalarına da yansıyan „Avrupa İslamı“, „Alman İslamı“ gibi kavramsal üretimler, Türkiye'den imam getirilmesinin yasaklanması gibi gelişmeler konuyu biraz da karmaşık ve üzerinde durulması elzem hale getiriyor. İnanç başlığı aynı zamanda başta siyaset olmak üzere bir çok diğer alt başlığı da etkiliyor.

Kültürel kimlik 05

İki dil iki kültür arasında yaşayan yurtdışı Türklerin hayatında kendi kültürel kimlikleri ne kadar belirleyici ve etkili oluyor? Kendi öz kültürlerini yaşatma çabalarında neler belirleyici oluyor, dahası bu inatçı çaba kimlik ve aidiyeti nasıl etkiliyor?

Düğünler, nişanlar, folklor kursları, memleket geceleri, festivaller, tiyatrolar, sinema, film ve dizilerde oyunculuk/içerik konusu olma, konserler, geleneksel etkinlikler, Türk mutfağı, komşuluk ilişkileri ve tabii ki tüm bunların altyapısını oluşturan „müzik“. Müziğin göçü ve göçün müziği konusuna derinlemesine bir bakışı içerecek olan bu bölüm, Kimlik ve aidiyetin notalarla ilişkisini ve yansımaları da ortaya koymaya çalışacak.

Sirkeçiden kalkan trenlerin vagonlarında, tahta bavullarda taşınan kültürel kimliğimiz, 65 yıllık göç tarihinde nasıl bir değişim ve dönüşüm yaşadı? Kimlik ve aidiyetin „kültürel“ boyutu on yıllar içinde nasıl bir süreç yaşadı? Geleneksel Türk müziği, zamanla değişen müzik zevkleri, Ana vatanda popüler olan müzikler ve sanatçılar, gurbetçi sanatçılar, ortaya çıkan özgün müzik formları ve farklı kuşakların farklı müzik zevkleri... Davul-zurnadan hip-hop müziğe kadar geniş bir yelpazede, müziğin, gelenek ve göreneklerin, kültürel değerlerin penceresinden bakıldığında göç tarihi nasıl görünüyor?

Belgesel serimizin ele alacağı alt başlıklardan biri de kültürel kimliğimiz olacak. Bugün gelinen nokta ile Türkiye’de günümüzde gelinen noktanın paralelliği ve farklılıkları da göz ardı edilmemesi gereken bir konu elbette. Yaşadığımız ülkelerden ve içinde yaşadığımız toplumlardan ne kadar etkilendik, özümüzü ne kadar koruduk, Türkiye’de yaşanan değişimden ne kadar etkilendik ve belki de en can alıcı kısmı ne kadar özgün üretim yapabildik?

Türk sinemasını en fazla etkileyen unsurlardan biri olan „Gurbetçi-Almanca“ olgusu bizim kimlik ve aidiyetimize ve dışarıda oluşan algımıza nasıl etki etti? Yurtdışı Türkler hem yaşadıkları ülkelerin hem Türkiye’nin sinema sektörüne nasıl katkılarda bulundular? Ödüllü yönetmenler, ödüllü filmler, konusu Türk göçmenler olan dizi ve filmler, karşı mahallenin fenomen yapımlarında yer alan göçmen oyuncular... Kimlik ve aidiyet kavramına „Perdenin göçü“ penceresinden bakıldığında ortaya çıkan manzara da Kültürel kimlik alt başlığında incelenecek.

Spor 06

Yurtdışında doğup büyümüş bir Türk çocuğuna „hangi takımı tutuyorsun“ diye sorarsanız, alacağınız cevap aslında „kimlik ve aidiyet“ konusunda size ciddi ipuçları verebilir. Bir çoğunun biri Türkiye’den biri yaşadığı ülkeden iki takımın taraftarı olduğunu görürsünüz. Aynı şekilde Türkiye ile Almanya milli takımları maç yaptığında hangisini desteklediğini sorsanız neredeyse tamamı Türkiye cevabını verecektir. Hatta yakın zamana kadar Almanya başka bir ülke ile maç yaptığında Türk çocukları karşı takımı desteklerdi. Son 15 yılda bu durum değişti. Artık Almanya’da doğup büyüyen çocukların büyük bölümü, rakip Türkiye olmadığı sürece Alman milli takımının kazanmasını (ya da içinde yaşadığı ülkenin milli takımının) istiyor.

Kimlik ve Aidiyet söz konusu olduğunda ilk sorgulananlardan biri de gurbetçi futbolcuların milli takım tercihleri oluyor. Başta futbol olmak üzere spor, belgesel araştırmasının en önemli alt başlıklarından biri olacak.

Alman milli takımını tercih edenlerle Türk Milli takımını tercih edenlerin konuşacağı, yurtdışında başarılı olmuş Türk sporculara mikrofonun uzatılacağı bu bölüm en ilgi çekici başlıklardan biri olacaktır. Göçmen bir toplumun parçası olarak dünyaya gelip tüm olumsuzluklara rağmen ulusal ve uluslararası başarılar imza atan sporcularımız aslında çok önemli cevaplar verecekler.

Alman milli takımı oyuncusu olarak Türk milli takımına gol atan bir Türk futbolcu ya da finalde Türkiye’yi temsil eden bir sporcuyla müsabaka yapmak durumunda kalan yurtdışında doğmuş bir Türk sporcu neler hisseder? Jimnastik gibi steril bir alanda Alman milli takımının kaptanlığına kadar yükselen bir Türk kıızı kendisini nereye ait hisseder? Ve en önemlisi, başarıya giden yolda yaşananlar nelerdir? Bu yolculuk, kendi kimlik ve kişilik inşasını nasıl etkilemiştir?

Belgesel araştırması tüm bu kritik soruları muhataplarına soracak, karşılaştıracak, eşleştirecek ve birinci ağızdan gerçek duyguları izleyenlere aktaracak, spor eksenli çarpıcı bir içerik ortaya koyacak.

Ekonomi

07

Türk iş gücü göçünün bizzat kendisi „ekonomik“ bir insan hareketliliğiymiş. Hem Türkiye hem göç edilen ülkeler açısından hem de göçmenlerin bizzat kendileri açısından ilk başta konu sadece „para“ idi. Hatta „gurbetçilik“ kavramı, „bir traktör parası biriktirmek“ ifadesiyle klişeleşmişti. Yurtdışı Türkler için “kimlik ve aidiyet” söz konusu olduğunda “ekonomi” başlığı hangi verileri ortaya koyuyor?

Kimlik ve Aidiyet kavramına ekonomi başlığı altında göz attığımızda karşımıza ne çıkıyor? Aslında en çarpıcı verilerden biri de burada duruyor. Türkiye bu noktada; göç edilerek uzaklaşan (terkedilen) ama yatırım yapılarak kök salınmaya çalışılan ülke konumunda. Göç tarihi boyunca yurtdışı Türklerin Türkiye ekonomisine yaptığı katkıyı hesaplamak bile teknik olarak çok mümkün değil. Yine de özellikle son yıllarda, yıllık bazda katkılar istatistiksel olarak yayınlanıyor.

Peki yurtdışı yerleşik Türkler sadece Türkiye'ye mi yatırım yapıyor? Elbette hayır, yaşadığımız ülkelerde de yüzbinlerce Türk girişimci faaliyet gösteriyor. Bir zamanların misafir işçileri artık işveren konumunda. Bir zamanlar Alman marketlerinde kasiyer bile olamayan (dil zorluğu nedeniyle) Türkler, artık kendi marketlerinde Alman kasiyer çalıştırıyor. Bu değişim ve dönüşümün yaşadığı sancılı süreç, kimlik ve aidiyetimize dair çok şeyler söyleyecek bir başlık.

İşin bir başka boyutu da yurtdışı yerleşik Türk varlığında ağır basan Türk kimliğinin, Türkiye ile yaşadığımız ülkeler arasında yaşanan uluslararası ticaretin de ana unsuru olması. Geleneksel Türk mutfağının ana ürünleri başta olmak üzere, tarımdan tekstile, mobilyadan takı ürünlerine kadar çok geniş bir yelpazede binlerce kalem ürün Türkiye'den yurtdışına geliyor. Hatta bazı girişimciler kendi markalarıyla Türkiye'de üretim yapıp ürünlerini yaşadığı ülkelere satıyor, Türkiye'ye döviz girdisi sağlıyor.

Yurtdışında kurulmuş işadamları dernekleri, bunların Türkiye ile olan ilişkileri, Türkiye'nin en ücra köşelerinde, dağ köylerinde yapılmış „gurbetçilere ait konutlar“, Türkiye'deki uluslararası şirketlerde çalışan yurtdışı Türklerin çocukları ve çok daha fazlası, bu alt konu başlığını zenginleştiriyor.

Sivil 08 inisiyatif

Yurtdışı Türklerde kimlik ve aidiyetin taşıyıcı unsurlarından biri de Sivil Toplum Kuruluşlarıdır. Her bir Cami derneğinin aynı zamanda bir STK olduğu hatta bunların bir araya gelerek oluşturduğu STK Çatı kuruluşlarının faaliyet gösterdiği, her bir şehrimizin, ilçemizin hatta köylerimizin bile yurtdışında hemşeri dernekleri kurduğu göz önüne alınırsa konu daha iyi anlaşılacaktır.

Bunların dışında yurtdışında eğitim, kültür, yardım, müzik, mesleki dayanışma amacıyla kurulmuş dernekler de Türk kültürünü ve kimliğini yaşatma misyonu taşır. Belki tek tek bakıldığında küçük ve önemsiz gibi görülebilecek bu adımlar, fotoğrafın bütününde çok önemli bir yer işgal eder ve katkı yapar. Bu sivil toplum kuruluşlarının bazılarının Türkiye’de de şubesi ya da temsilciliği de vardır.

Yurtdışındaki Türk Sivil Toplum kuruluşları adeta Türkiye ve Türk kimliğinin kültürünün yaşatılması noktasında birer kale gibidir. Türkiye’de bir felaket yaşansa hemen yardım kampanyaları başlar. Bu başka mağdur ve mazlum coğrafyalar için de geçerlidir. Her yıl Dünyanın dört bir yanına başta merkezi Avrupa olmak üzere Türk sivil toplum kuruluşlarınca toplanmış milyarlarca euro değerinde yardım yapılır. Kurban bayramları bunun en belirgin örneklerinden biridir.

STK’ların Türk dış temsilcilikleriyle olan iyi ilişkileri, iletişimleri, Türkiye’deki kurumlarla olan işbirlikleri hatta bireysel tanışıklıkların hemşehirliklerin faaliyetlere yansması, Kimlik ve aidiyetin şekillenmesinde belirleyici rol oynar. Elbette bu durum her yeni kuşakla birlikte biraz zayıflar ve ivme kaybeder.

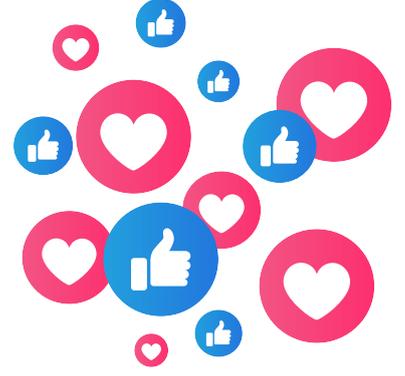

Yurtdışında yerleşik yaklaşık 7 milyona yakın insanımız sayıları on binlerle ifade edilen dernekler kurdular. Bunların bazıları bir çok ülkede faaliyet gösteren çatı kuruluşlar bazıları da küçük köy dernekleri. Ancak hepsinin ortak özelliği, Türk Bayrağını ve Türkiye’yi tüm faaliyetlerinin, fiziki yapılarının, etkinliklerinin ve söylemlerinin başına yerleştirmiş olmaları. Yurtdışında her bir caminin avlusunda Türk bayrağı dalgaları, binlerce dernek milli bayramlarda etkinlikler düzenler, Türkiye’den misafirler ağırlanır, Türkiye konuşulur ve Türkiye yaşanır, yaşatılır.

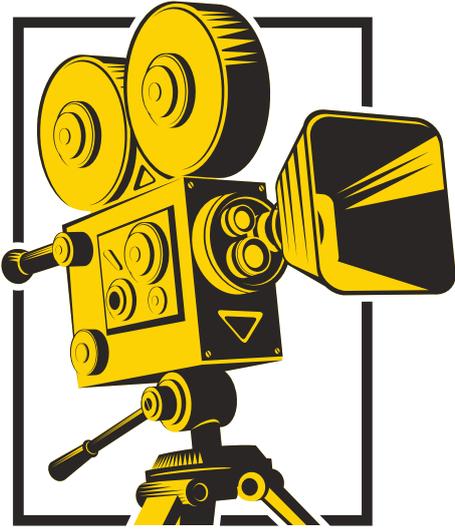

Dijitalleşme medya ve iletişim

09

Kimlik ve Aidiyet konusunda hem etkileri olan hem de ipuçları verebilecek bir başka başlık ise Medya ve iletişim teknolojileri. Çocukların hangi dilde çizgi film izlediğinden, annelerin hangi ülke kanalında yayınlanan dizileri izlediğine kadar bir çok belirleyici etki bu başlığın altında duruyor.

Türk dizilerinin tüm dünyada büyük beğeni kazanması ve yurtdışı Türklere de çok tercih ediliyor olması özellikle orta yaş ve üzeri için önemli. Ancak özellikle çocukların yaşadıkları ülke dilinde çizgi film izlemeleri, gençlerin dijital platformlar üzerinden uluslararası dizi ve filmleri takip etmeleri yetişen kuşaklarda medya ve iletişim başlığını Türkiye aleyhine çeviriyor.

İletişim teknolojilerinin gelişmesi, sosyal medyanın yaygınlaşması, kimlik ve aidiyetin oluşmasında hem olumlu hem olumsuz etkiler yapıyor. Bir yandan memleket ve yakın akraba ile iletişimi görsel ve işitsel olarak aktif hale getirip olumlu etki yaparken bir yandan da uluslararası etkileşim, ortaya çıkan akımlar ve etkileşimlerle olumsuz etki yapıyor. Bilgi ve içeriğe ulaşmanın kolaylaşması, yoğun etkileşim, özellikle yeni kuşaklarda bireyi yalnızlaştırıp aile bağlarını zayıflatarak kimlik ve aidiyetin güçlenmesine engel olabiliyor. Günümüzde bir çok aile kendi içinde bu sorunu yaşıyor. Yurt dışında göçmen bir azınlık toplumun parçası olarak yaşayan aileler için bu durumla mücadele etmek çok daha zor.

Yurtdışı Türklere için Kimlik ve Aidiyetin doğru biçimde inşa edilebilmesi için ailelerin bu alanda güçlü ve sürdürülebilir biçimde desteklenmesi şart. Bu noktada özellikle Türkiye'deki ilgili kurumlara büyük sorumluluk düşüyor. Bu çalışmaların dijital tabanlı olması ailelerin işini kolaylaştıracak ve erişimi rahatlatacaktır. Kimlik ve aidiyet noktasında bir sorun olarak ortaya çıkan dijitalleşme ve sosyal mecralar, çözümün bir parçası haline getirilebilir.

Belgeselimizin bu bölümü hem sorunu, birinci ağızdan ortaya koyacak hem de çözüm için uzman görüşlerine yer verecek.

Türkiye 10

Hem bıçak hem yara olmuştur Türkiye yurtdışında yaşayan Türkler için. Yüreğinde 65 yıldır taşıdığı bir yara ve yaralayan, kendisini yurtdışına gönderen Türkiye. Hasretini her daim ruhunda hissettiği ana vatan, göç tarihi boyunca zaman zaman da bıçak olmuş, yaralamıştır. Ancak “gurbetçiler” asla sitem etmemiş, Türkiye aşklarından bir şey kaybetmemiştir.

Yurtdışında yaşayan ilk iki kuşak için Türkiye artık „emeklilik“ ülkesi durumunda. Yılın yarısını Türkiye’de kalan yarısını yurtdışında kaim oldukları ülkelerde geçiren insanlarımız, iki coğrafya arasında köprüler inşa ediyorlar. Ancak bu durumdan emeklilik maaşlarını aldıkları Avrupa ülkeleri çok da hoşnut değil. Bu hoşnutsuzluğun getirdiği negatif sonuçlar da son dönemde iyice gün yüzüne çıkmaya başladı. Ancak bu yaş grubu için her iki ülke de vazgeçilmez durumda. Biri yaşamak istediği, sevdiği ana vatan Türkiye, diğeri; çocuklarının, torunlarının, akrabalarının ve arkadaşlarının yaşadığı, yarım asra yakın yaşanmışlıkları anıları olan ikinci vatanları. Kimlik konusunda cevapları genelde net olacaktır ama aidiyet konusunda tereddütte kalacakları kesin.

Yurtdışı Türklerde Kimlik ve Aidiyet söz konusu olduğunda elbette son sözü söyleyen Türkiye’dir ve öyle de olacaktır. Türkiye’nin göç tarihi boyunca izlediği politikalar, kendi içinde yaşadığı sıkıntılar, başarılar, sevinçler, hüznler, dış temsilcilikler üzerinden yürüyen çabalar, atılan stratejik adımlar ve kurumsal düzeyde yürütülen çalışmalar bugüne kadar etkili oldu, bundan sonraki süreçte çok daha belirleyici olacaktır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı başta olmak üzere bir çok bakanlık bünyesindeki ilgili birimler üzerinden Türk diasporasına dair çalışmalar yapılıyor. Kaldı ki, yurtdışında yaşayan insanlarımızın büyük bölümü halen Türk vatandaşı. Hukuki olarak da Türkiye, kimlik ve aidiyet noktasında siyasi ve idari olarak belirleyici bir aktör durumunda. Ancak bunun çok daha ötesinde, özellikle son 15-20 yılda Türkiye’nin devlet politikası olarak, yurtdışında yaşayan insanlarımızın, içinde buldukları ülkelerin birer parçası olması daha iyi uyum sağlaması ve daha başarılı olması yönünde bir çizgi izliyor. Aslında özellikle yetişen kuşaklar için bu zaten kaçınılmaz bir durum. Ancak ilk iki kuşak için burada biraz hüzünlü bir durum söz konusu. Zira yurtdışında doğup büyüyen çocukların Türkiye ile ilgili bağları, aidiyetleri oldukça zayıf ve kavramsal/yüzeysel. Hatta bir çoğunun kökleriyle olan bağı „turizm“ seviyesine inmiş durumda. Bu da anne-babalarının memkeletlerine değil daha çok turizm bölgelerine yönelik bir ilgi anlamı taşıyor.

Her yıl yıldızı daha da parlayan Türk turizmi, yurtdışı yerleşik Türk varlığının kimlik ve aidiyetine de nispeten olumlu sayılabilecek bir katkı sağlıyor. Her yıl yaz aylarında milyonlarca insanımız Türkiye’ye tatil gidiyor. Yine de yurtdışında doğup büyüyen çocuklarımızın, Türkiye ile ilgili aidiyet duygularının „tatil“ eksenli olması üzücü ve geleceğe dönük olarak da kaygı verici. Türkiye’de son yıllarda yaşanan gurbetçi karşıtlığı ve ekonomik sıkıntılar da bu süreci hızlandırıyor. Türkiye dışında tatil yapmayı tercih edenlerin sayısı her geçen yıl artıyor. Bu da bağların orta ve uzun vadede tamamen kopması tehlikesini ortaya çıkarıyor.

Tartışmasız yurtdışında yaşayan hemen her Türk vatandaşının Türkiye ile ilgili çok güçlü bağları var. Özellikle ilk iki kuşak hatta üçüncü kuşak için de bu söylenebilir. Ancak 4. Kuşak için net konuşmak zor. Bundan sonrası ise daha da belirsiz.

Belgesel projemiz hem Türkiye tarafında ilgili kurumlara mikrofon uzatacak hem de diaspora tarafında farklı kuşaklara konuşma fırsatı verecek. Belki kurumlarımıza da bundan sonraki çalışmalarda ilgili fikir verecek açılımlar ortaya çıkacak. Sorunun doğru teşhisi, çözümün doğru planlanması için hayati önem taşıyor.

VATANIM GURBET OLDU “GÖÇ, KİMLİK VE AİDİYETE DAİR.”

Kurumsal İşbirliği

Belgesel ve kitap projesi için Almanya'dan ve Türkiye'den çok sayıda resmi kurum, Üniversite ve STK ile işbirliği yapılacak. Alman resmi kurumları ile de işbirliği için görüşmeler yapılacak.

Türkiye 2025 yılını Aile yılı ilan etti. Bu çerçevede Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Berlin Aile ve Sosyal Hizmetler Müşavirliği ile irtibatlı olarak) ile kurumsal işbirliği yapılacak. Özellikle „Aile“ konusunun ele alınacağı ana filmde kendisi de yurtdışı Türkler kökenli Bakan hanım ile röportaj yapılacak.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ile de kurumsal bazda işbirliği yapılacak.

Belgesel ve Kitap projesi için biri Türkiye'den biri Almanya'dan iki üniversite ve/veya bağlı araştırma merkezi ile kurumsal işbirliği yapılacak. Bu üniversitelerin veya araştırma kuruluşlarının her birinden bir veya birkaç uzman projeye danışmanlık yapacak.

Türkiye'den Zonguldak Üniversitesi veya Türk-Alman Üniversitesi ve/veya Göç ve Uyum Uygulama ve Araştırma Merkezi, Almanya'dan ise Essen Üniversitesi ve/veya Türkiye ve Uyum Araştırmaları Merkezi (sadece üniversiteler, sadece araştırma merkezleri ya da her ikisi birlikte olabilir), Kurumsal işbirliği için tercih edilecekler.

Yurtdışında bulunan sivil toplum kuruluşlarından belgesel içeriği ile ilgisi bulunan başta Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB) ve bağlı kuruluşları olmak üzere, diğer çatı kuruluşları, işadamı demekleri, eğitim demekleri ve benzeri yapılarla kurumsal işbirliği zeminleri oluşturulacak.

**ZONGULDAK
BÜLENT ECEVİT
ÜNİVERSİTESİ**

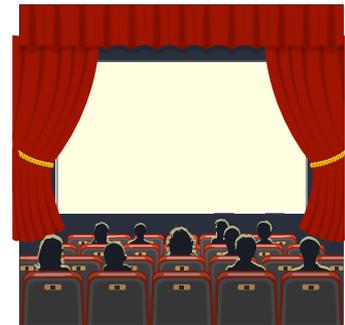
VATANIM GURBET OLDU “GÖÇ, KİMLİK VE AİDİYETE DAİR.”

Belgesel galası ve ilk gösterim

Belgesel filmin ön gösterimi (teaser), Almanya'nın Gelsenkirchen kentinde, Avrupa Zonguldaklılar Derneği'nin “Göçün 65.yılı” buluşmasında gerçekleştirilecek.

Belgesel Filmin galası, Ankara'da Aralık ayında gerçekleşecek DİASPORA FORUMU ile aynı dönemde gerçekleştirilecek.

→ VATANIM GURBET OLDU “GÖÇ, KİMLİK VE AİDİYETE DAİR.”

Sponsorluklar

Belgesel ve kitap projesinin finansmanına katkı sağlanması amacıyla kurum ve kuruluşlarla sponsorluk çalışması yapılacaktır. Bu çerçevede belgesel sonunda „Teşekkürler“ yazısının altında logo yayınlanması şeklinde sponsorluk uygulaması yapılacaktır. Sponsor firma ve kurumlara belgesel çekimlerinde içerik olarak da yer alma imkanı sunulacaktır. Sponsorlara belgesel film ön gösteriminde birer plaket takdim edilecektir.

Sponsorluklar 4 kademe olarak uygulanacaktır.

1. Kademe sponsorluklarda belgesel filmin sonunda tek başına bir sponsor firmanın logosu yer alacaktır. Bu logo 3 saniye ekranda kalacaktır.
2. Kademe sponsorluklarda Belgeselin her bölümü sonunda 3 sponsor logosu yan yana ve toplam 3 saniye yer alacaktır.
3. Kademe sponsorluklarda Belgeselin her bölümü sonunda 6 sponsor logosu yan yana toplam 3 saniye yer alacaktır.
4. Kademe sponsorluklarda 8 sponsor logosu aynı anda ekranın tamamına dağılmış olarak toplam 3 saniye görünecektir.

Sponsorluklar, belgesel filmin dijital mecra gösterimleri ve gala gösteriminde geçerlidir. Yayın boyutunda yayıncı kuruluşun izin vermesi halinde gerçekleşir. Yayıncı kuruluş sponsor görünümüne izin vermezse logolar yayınlanmaz.

Tüm sponsor logoları basılı kitapta arka sayfa iç kısmında toplu halde yer alacaktır.

